

2004-02-11

Miljödepartementet
Enheten för miljö kvalitet
103 33 Stockholm

Förslag till rådets direktiv om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luft (2003/164/COD)
Ärende EUM2003/1615/Mk -

Miljödepartementet har gett Luft i Väst – Luftvårdsförbundet i Västra Sverige tillfälle att avge yttrande över rubricerat direktiv.

Pågående kartläggning

Förbundet har påbörjat en kartläggning av luftkvaliteten i de 37 medlemskommuner som ingår i luftvårdsförbundet. Hittills har mätningar skett av kvävedioxid på två platser – urban bakgrund samt i det mest belastade gaturummet – i varje kommun. Vidare har PM 10 mätts i tre kommuner. Analys av partikelfiltrens innehåll av bly pågår för närvarande. I samma punkt där kvävedioxid mättes i gaturum pågår i varje kommun mätningar av lättflyktiga kolväten (VOC), medan partikelmätningarna fortsätter i två kommuner. Genom att mätningarna kompletteras med spridningsberäkningar kommer en översiktlig bild att kunna erhållas av föroreningsituationen i regionen. För mätningarna svarar IVL, Göteborg och spridningsberäkningarna utförs med hjälp av den spridningsmodell ”Alarm” som framtagits för förbundets räkning av Meteorologiska institutionen, Uppsala universitet. Denna modell visar mycket god överensstämmelse mellan uppmätta och beräknade värden. (Se bifogad beskrivning av Luft i Väst).

Tidigare tungmetallhalter

Redan 1976 påbörjades mätningar i Vänersborg-Trollhättere regionen av svävande och fallande stoft och dess innehåll av metallerna krom, mangan, molybden och bly. Vidare bestämdes sulfat och stark syra. Dessa mätningar pågick till och med 1997. Mätningarna av svävande stoft utfördes som dygnsvärde och skedde med hjälp av LIB-provtagare som tog upp stoft med en storlek av 10 my och mindre och motsvarade således i stort sett dagens PM10-provtagare.

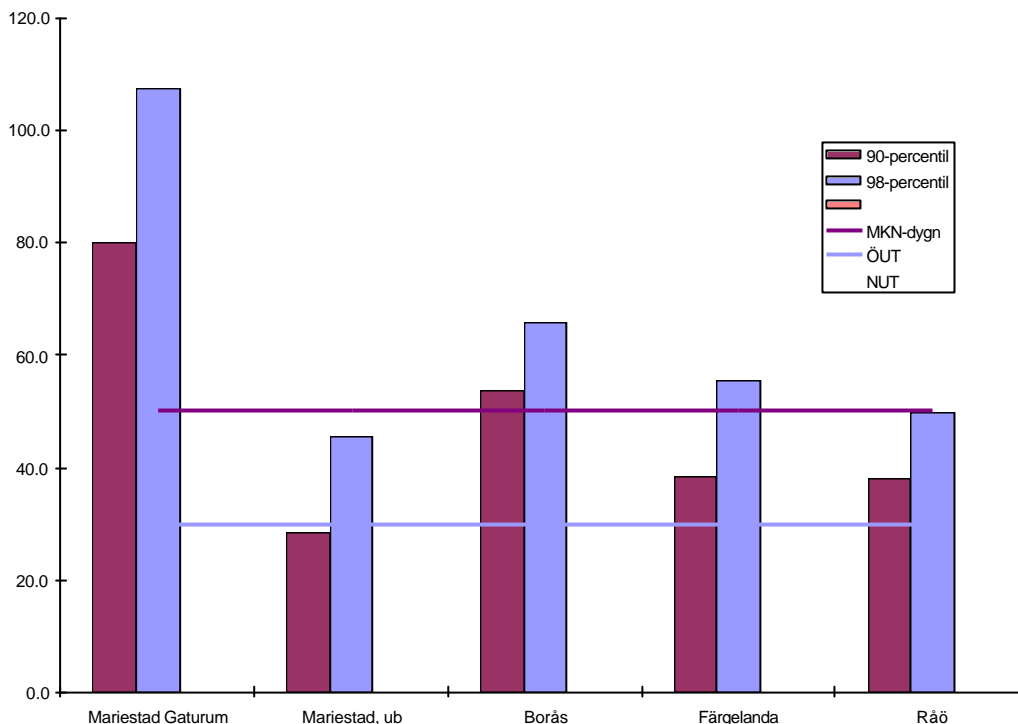
Endast halva filtren användes för analys. Den övriga halvan arkiverades för eventuella framtida undersökningar. Det finns således filtermaterial bevarat dygn för dygn från 1976 till och med 1997. Dessa filter finns idag hos IVL i Göteborg.

För att få en uppfattning om vilka tungmetallhalter som förekommit tidigare finns således möjlighet att använda detta material.

Uppföljning av luftkvalitetsnormerna

Då Luft i Väst har till uppgift att så objektivt som möjligt kartlägga luftföroreningssituationen inom sitt område samt ställa resultaten till medlemmarnas, myndigheternas och allmänhetens förfogande avser Luft i Väst att även i fortsättningen genom mätningar och spridningsberäkningar följa upp de luftkvalitetsnormer som utfärdas genom Eu:s ramdirektiv.

Förbundet vill emellertid påtala att de utvärderingströsklar som angetts i bilaga 1 kan vara för lågt satta. Vid de mätningar som utförts av förbundet i Borås, Mariestad samt Färgelanda överskrids den övre utvärderingströskeln (ÖUT) i samtliga kommuner. Observeras bör att även vid parallella mätningar på Råö – IVL:s mätstation för bestämning av intransport – överskrids övre utvärderingströskeln. Mätkrav föreligger således för PM10, förutom i de kommuner där mätningar skett, även på Råö. Se nedanstående figur.

PM₁₀ vinterhalvårsmedelvärde (dec-april) som 90- (*vinröd stapel*) och 98-percentil (*blå stapel*) för dygn vid de fyra mätplatserna samt bakgrundsstationen på Råö jämfört med MKN och den övre utvärderingströskeln.

De uppmätta värdena pekar således på att samtliga kommuner i Västsverige torde ha PM₁₀-halter som överskrider den övre utvärderingströskeln och därmed skulle vara skyldiga att utföra mätningar. Rimligheten i detta kan starkt ifrågasättas.

Förbundet anser därför att det är nödvändigt att staten genom Naturvårdsverket översiktligt kartlägger vilka bakgrundshalter som föreligger beträffande PM₁₀ och dess innehåll av tungmetaller och benspyren innan mätkrav ställs på kommunerna.

Efter det att en sådan kartläggning har skett anser Luft i Väst att det är värdefullt att ytterligare luftförorenande ämnen fogas till de tidigare fastställda direktiven, då direktiven utgör en värdefull plattform för såväl undersökningar som bedömningar.

För Luft i Väst

Janåke Sjöquist
Ordförande

Bilaga